

UNDIR FÝRA EYGUM

PRESTUR
UTTAN
GUDSTRÚGV

Í kommunistisku ástøðini er ikki rúm fyri religión. Tórður Jóansson er eisini skjóttur at staðfesta, at hann ikki er »trúgvandi«, men kortini valdi hann fyri 13 árum síðani at lesa gudfrøði. Og hann hevur eisini virka sum prestur í Skotlandi, hóast talan ongan tíð hevur verið um fast starv.

– Eg havi altíð havt áhuga fyri teologi og spurninginum um, hvussu fólk kunnu vera sannførd uttan prógv. Og hóast eg hvørki »trúgv« á Gud ella Fanan, so haldi eg kortini, at tað finst ein spirituell meg. Eg havi havt tíðarskeið í mínum lívi, har eg havi drukkið heilt illa, men eftir at hava verið á Velbastað fyri skjótt nógvum árum síðani havi eg tíbetur ikki nortið dropan. Í tí dystinum hevur ein ella onnur andalig meg hjálpt mær, og tað kann eg bara vera takksamur fyri – annars var eg neyvan á lívi í dag.

– Tað var eisini eftir hetta, at eg gjørdi av at lesa teologi. Eg var 60 ára gamal, og hevði eina hampuliga góða pensjón, so hví ikki?

– Og tað er nú eing-

in andsøgn í tí. Í mínum árgangi undir lesnaðinum var kanska bara fjórðingurin, sum hevði til endamáls at starvast sum prestur. Fleiri ateistar vóru eisini á skúlanum, so eg var á ongan hátt nakað serligt.

Men tú hevur so eisini starvast sum prestur síðani. Hvussu hevur tann uppgávan verið?

– Spannandi. Eg fekk møguleikan at vera eitt slag av free-lance, og tað dámdi mær heilt væl. Eisini hóast eg í mínum prædikum kanska ikki var heilt so siðbundin, sum nógvir aðrir prestar. Eg skrivaði ofta prædikur, sum meira vóru fyrilestrar, har eg tók støði í ávísam viðkomandi evnum.

– Eg eri sum so eisini hugtikin av sjálvari kristnini. Hon er jú nakað heilt annað enn kristindómurin, sum jú ikki er annað enn ein maktkonstruktión. Kristnin snýr seg meira grundleggjandi um menniskjanslig viðurskifti og virði, og tað eru viðurskifti, sum í mínum hugaheimi hava týðning, sigur Tórður Jóansson.

jakup@socialurin.fo

– Sjálvur búði eg í Russlandi í '70-71, og tá fungeraði skipanin hampuliga væl. Tað var eisini í friðarligasta tíðarskeiðnum, sum hevði verið, sigur Tórður Jóansson

Savnsmynd

Føroyar sum Nato-herstöð

Hóasthann hevur verið partur av loysingarveinginum í Føroyum, so er Tórður í dag ivasamur um tað biltí, at Føroyar ikki loystu í '46, hóast fólkaatkvøðan skuldi víðført loysing. – Eg rokni ikki við, at tað hevði ført so nógv gott við sær. Ein avleiðing hevði helst verið, at Føroyar vórðu kanska mest týðandi herstöðin hjá USA. Og eg eri fegin um, at tað ikki gjørdist veruleiki, sigur Tórður.

UM TÓRÐ JÓANSSON

Tórður Jóansson er føddur í 1941. Hann varð útbúgvinn lærari í 1964. Hann gjørdist doktari í málfrøði á University of Aberdeen í 1997 og í 2012 gjørdist hann doktari í gudfrøði á University of Glasgow. ; ritgerð Brethren in the Faroes. Í læraraskúlatíð síni í Keyptmannahavn var hann við til at endurstovna ungmannafelagið Oyggjaframa og at geva út vinstrahalla tíðarritið »Framan«, har hann eitt skifti var blaðstjóri. Hann var eisini eitt skifti blaðstjóri á »Tíðini«, og av og á hevur hann arbeitt sum blaðmaður á »14. September«. Í 1975 legði hann til rættis fimti ára minningarrit Føroya Arbeidarafelags »Saman tí standið«. Hann hevur eisini skrivað bóklingin »Lenin 100 ár«, 1970, og í 1979 kom frá hansara hond greinasavnið »Okkurt um ymiskt«, sum er eitt lítið úrval av tí, hann hevur skrivað til føroysk bløð tíðarskeiðið 1963-1978.

goldið sínar rokningar, so var landið langt síðani farið á heysin.

– Tað rann mær eisini kalt niður eftir rygginum, tá Obama herfyri helt talu, har hann staðfesti, at »Gud hevur givið okkum rættin til at...« Men hetta lýsir væl eisini, hvussu tey síggja sítt rættvísi. Tey lamma til, og so spyrja tey figgindan, aftan á at hann er skotin til deyðis.

Røddir mugu tora

Eitt er, at hugsjónarliga ástøðið enn sum áður er nógv longur til vinstru enn tað, sum altjóða politikkur í dag umboðar. Annað er, at Tórður ikki sær nakra einfalda loysn uppá, hvussu altjóða samfelagið kann broytast.

– Tað er eingin lætt uppskrift. Annars hevði hon langt síðani verið broytt.

Socialdemokratismen varð heldur ikki svarið, og sum heild er tað væl soleiðis, at hugmyndirnar kámost. Heimurin broytist eisini støðugt, og so leingi vit hava mannaskaptar samfelagskonstruktiónir, so fara tær at bera brek.

– Men vit mugu vóna, at vit fáa nóg nógvar røddir, sum tora at tala ímóti. Ein hin frægasti man vera Noham Chomsky, sum tey seinnu árin støðugt hevur skrivað samfelagskritiskt um eitt nú 9/11 og annað bluff.

– Tað snýr seg um, at fólk tora at peika á brek í skipanini. Og tað snýr seg um, at tey tora at standa við sítt, hóast teirra sjónarmið ikki verða vird. Tað var jú heldur eingin, sum lurtaði eftir Marx, tá hann var á lívi, staðfestir Tórður Jóansson.